

[Kirkeministeren.]

formode, at dette er mere et Udtryk for det ærede Medlems taktiske Evne, naar han staar paa Talerstolen, end for hans virkelige indre Overbevisning. I hvert Fald vil jeg nedlægge Indsigelse mod, at han skulde have skildret vore Motiver paa rigtig Maade. Det er i Sandhed ikke for Roens Skyld, men for Arbejdets, at der er nogle af os, der foretrækker Folkekirken.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, der, som alle ved, har mere end een Streng at spille paa, slog fra sine Tugtens Ord efterhaanden over i Indbydelsens noget mildere Tonefald og udtalte, at det af et Ordskifte ved Lovforslagets Behandling i Landstinget formentlig fremgik, at jeg for min Part meget vel i Realiteten kunde være enig med hans Partis Ordfører i Landstinget, den forhenværende Kirkeminister Pastor Dahl, fordi jeg ved denne Drøftelse paa det direkte Spørgsmaal, hvorvidt jeg kunde bifalde de Principper, efter hvilke det ærede Landstingsmedlem foreslog Ordningen gennemført, hvis vi fik en Adskillelse, svarede, at jeg ikke paa Forhaand vilde mene, at der var noget, der egentlig kunde indvendes mod disse Principper. Naar det ærede Medlem Hr. Borgbjerg imidlertid deraf sluttede, at jeg maatte være enig med Pastor Dahl, og at det kun var Spørgsmaalet om Tidspunktet, der skilte os, saa ønsker jeg at gøre opmærksom paa, at den citerede Udtalelse af mig indleddedes saaledes: *Dersom* man en Gang gennemfører en Adskillelse, og at jeg i en senere Udtalelse præciserede mit Standpunkt saaledes, at jeg erklærede, at det nok kunde være, at selv om den socialdemokratiske Ordfører i Landstinget og jeg kunde følges ad et Stykke paa Vejen, hvis vi faar en Adskillelse, vilde der maaske senere indtræffe Uoverensstemmelser mellem os, og at jeg udtrykkelig vilde gøre opmærksom paa, at jeg ikke vilde have mine Ord forstaaet saaledes, at jeg ventede og ønskede en Adskillelse nu. Dermed er antagelig den Tilslutning, som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg mente at kunne regne paa, hvis det blot drejede sig om Tidspunktet for Adskillelsen, sat i den rette Belysning. Ja, det er endogsaa saaledes, at jeg for min Part vilde vove den Paastand, at folkekirkelige Forhold er det ideelle af Hensyn til Arbejdet langt, langt frem i Kirkens Liv.

Til det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen skal jeg bemærke, at forskellige Uoverensstemmelser mellem ham og mig i alt væsentligt beror paa det forskellige Syn, vi har paa den kirkelige Forsamling, som han vil gøre til Vogter for de inderste kirke-

lige Helligdomme. Han har en meget lys Tro til, at i et saadant staaende kirkeligt Udvalg, der altsaa skulde være et Udtryk for Menighedens Røst, vilde alle føle sig værende paa samme kirkelige Grund; det Udtryk brugte han flere Gange. Han tænker sig, at selv om der naturligvis vilde opstaa Meningsforskelle — det vilde der; derom er der ingen Tvivl —, vilde man alligevel tale sig til Rette, saaledes som man har gjort det før i de kirkelige Udvalg, og som man f. Eks. gjorde det i det kirkelige Udvalg af 1921, af hvilket det ærede Medlem og jeg begge havde den Ære og Glæde at være Medlemmer.

Jeg tør ikke nære saa lyse Forhaabninger. Jeg regner med, at et staaende Udvalg, et fast kirkeligt Forfatningsorgan, vilde kunne komme til at indeholde Elementer, til hvem man ikke med stor Tryghed turde overgive Afgørelsen af Lære- og Ritualspørgsmaal, hvilke Spørgsmaal Udvalget jo netop fortrinsvis skulde tage sig af, og for hvis Skyld det efter mit Skøn alene bliver til; thi medens jeg meget vel kunde finde det rimeligt, ja ønskeligt, at alle Folkekirkens Medlemmer faar Del i Styrelsen af de ydre Forhold, som Menighedsraadene har det nu, ogsaa faar afgørende Indflydelse paa Præstevalget, vilde jeg meget nødig se den store, kirkeligt uvaagne Kreds i Folkekirken med lovlig Myndighed afgøre rituelle Spørgsmaal for hele den danske Menighed.

Derfor kan jeg sige, at det var lige ved at være mig en Skuffelse, at det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen i Gaar var saa ivrig for at rette den Misforstaaelse af hans Anskuelser, hvori jeg altsaa havde gjort mig skyldig under Behandlingen af denne Sag i det høje Landsting. Jeg citerede der en Udtalelse af det ærede Medlem fra 1925, hvori han udtrykker Ønsket om, — nu anfører jeg hans egne Ord — at

„det skal være Menighedens Medlemmer — det vil sige dem, der virkelig aandeligtalt har Interesse i Menigheden — som kommer til at styre Kirkens Forhold.“ Denne Udtalelse kunde fortolkes saaledes, at det var de Mennesker, der følte sig staaende i et Hjerteforhold til Menighedens Tro og Liv, der skulde raade for disse Ting. Et saadant Ønske vilde jeg forstaa, men rigtignok ikke vente virkeliggjort ved et af det ærede Medlem foreslaaet staaende kirkeligt Udvalg.

Det gjorde mig næsten lidt ondt, siger jeg, at det ærede Medlem saa afgjort værgede sig mod denne Udlægning af sine Ord og ret energisk erklærede, at han ved disse Ord paa ingen Maade havde tænkt paa de